

Sygn. akt II S 14/24

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2024 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.A. Artur Tomaszewski (spr.)

Sędziowie: Sędzia S.A. Bogusław Tocicki

Sędzia S.A. Maciej Skórniak

w sprawie skarg **H. F.**

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawach zarejestrowanych w Prokuraturze (...) we W. o sygnaturach akt (...) i (...)

na podstawie art. 4 ust. 5 i art. 5 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1725) w zw. art. 430 § 1 k.p.k.

postanawia

- skargi H. F. pozostawić bez rozpoznania;**
- zwrócić H. F. opłatę w kwocie 200 (dwustu) złotych uiszczoną od wniesionej skargi.**

UZASADNIENIE

H. F. pismem z dnia 28 lutego 2024 r. wniesionym do Prokuratury (...) we W., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, wniósł o (cyt.):

- „ 1. Stwierdzenie przewlekłości postępowania, które zostało rozpoczęte w październiku 2016 r. wskutek złożenia zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstw zdefiniowanych przez art. 299 § 1 k.k., art. 299 § 5 k.k. oraz art. 299 § 6a k.k., a poprzez zaniechanie Prokuratury (...) we W. nie zostało zakończone z uwagi na brak doręczenia skarżącemu zawiadomienia o wszczęciu śledztwa w 6-tygodniowym terminie określonym przez art. 306 § 3 k.p.k.
2. Zasądzenie na rzecz skarżącego odszkodowania od Skarbu Państwa w wysokości 3.500,00 zł płatnego ze środków Prokuratury (...) we W..
3. Zasądzenie zwrotu uiszczonej opłaty sądowej w wysokości 200,00 zł.
4. Doręczenie wniosku zawierającego stanowisko co do zasadności skargi.”

Skarga ta została przekazana do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w dniu 15 kwietnia 2024 r. (data wpływu) przez Prokuraturę (...) we W. pismem przewodnim z dnia 10 kwietnia 2024 r., w którym Zastępca Prokuratora (...) wniósł o pozostawienie jej bez rozpoznania.

Następnie w dniu 15 maja 2024 r. (data wpływu) Prokuratura (...) we W. pismem przewodnim z dnia 13 maja 2024 r. przekazała do Sądu Apelacyjnego kolejne pismo H. F. z dnia 26 kwietnia 2024 r. stanowiące skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego.

W piśmie tym powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, H. F. wniósł o (cyt.):

„ 1. Stwierdzenie przewlekłości postępowania, które zostało rozpoczęte w październiku 2016 r. wskutek złożenia zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstw zdefiniowanych w art. 299 § 1 k.k., art. 299 § 5 k.k., art. 299 § 6a k.k., art. 286 k.k., art. 54 k.k., art. 57 k.k.s., art. 296 § 3 k.k., oraz art. 35 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2014 r. poz. 455, ze zm., dalej u.p.p.p.) o wielkiej wartości, a wskutek zaniechania Prokuratury (...) nie zostało zakończone z uwagi na brak doręczenia skarżącemu zawiadomienia o wszczęciu śledztwa w 6-tygodniowym terminie określonym przez art. 306 § 3 k.p.k.

2. Zasądzenie na rzecz skarżącego odszkodowania od Skarbu Państwa w wysokości 3.500,00 zł płatnego ze środków Prokuratury (...) we Wrocławiu.

3. Zasądzenie zwrotu 200,00 zł tytułem uiszczonej opłaty sądowej.”

Przekazując powyższą skargę Zastępcy Prokuratora (...)także wniósł o pozostawienie jej bez rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie skargi H. F. ze względu na łączność przedmiotową, o czym dalej, można było rozpoznać w jednym postępowaniu skargowym, przy czym z uwagi na ich treść i zakończenie postępowań, których dotyczą, należało pozostawić je bez rozpoznania.

Zgodnie bowiem z treścią art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1725) – skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie (podkreślenie SA). W związku z tym, skarga na przewlekłość wniesiona po prawomocnym zakończeniu postępowania jest niedopuszczalna z mocy prawa. Merytoryczne rozpoznanie skargi na przewlekłość po prawomocnym zakończeniu postępowania, jest możliwe, jeżeli w dacie wniesienia skargi na przewlekłość sprawa pozostawała w toku (por. postanowienie SN z 7.03.2024 r., I (...) 53/24, LEX nr 3692450). Z takim przypadkiem nie mamy tutaj do czynienia.

Z orzecnictwa Sądu Najwyższego jednoznacznie wynika, że skarga może być wniesiona jedynie do chwili prawomocnego zakończenia postępowania co do istoty sprawy, a skarga wniesiona później jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu (por. postanowienie SN z 4.04.2024 r., I (...) 264/23, LEX nr 3702111; postanowienie SN z 4.04.2024 r., I (...) 264/23, LEX nr 3702111; postanowienie SN z 14.03.2024 r., I (...) 33/24, LEX nr 3698356).

Skarga H. F. z dnia 28 lutego 2024 r. dotyczy postępowania Prokuratury (...) o sygn. akt (...) w sprawie przyjęcia przez Radę Nadzorczą i Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej (...) środków płatniczych, pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, związanego z niewłaściwą realizacją opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi od lipca 2013 roku do września 2014 roku oraz wyłudzeniem poświadczenia nieprawdy we wskazanym zakresie, uchylaniu się od opodatkowania poprzez nie wskazanie właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania poprzez nie złożenie deklaracji, przez co narażono podatek na uszczuplenie, tj. o czyn z art. 299 § 1 k.k., art. 272 k.k., art. 54 § 1 k.k.s. i art. 57 § 1 k.k.s.

Z kolei skarga H. F. z dnia 26 kwietnia 2024 r. dotyczy postępowania Prokuratury Rejonowej W. o sygn. akt (...) w sprawie wzięcia udziału przez Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w zorganizowanej grupie przestępczej mającym na celu popełnienie przestępstwa w związku z niewłaściwej realizacji w okresie od lipca 2013 roku do grudnia 2014 roku z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i pozornym wykonaniem tej powinności oraz przewłaszczeniem praw majątkowych członków spółdzielni związanych z gospodarowaniem odpadami na rzecz Spółdzielni oraz inne przestępcze postępowanie w związku z gospodarowaniem odpadami przez Spółdzielnie oraz zarząd (...) Sp. z o.o., tj. o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne.

W obu skargach H. F. powołuje się na niewykonanie przez Prokuraturę (...) polecenia prokuratora Prokuratury (...) we W. wyrażonego w postanowieniu z dnia 7 marca 2018 r., P. D. 250.2018. Wr IV, w sprawie potrzeby objęcia postępowaniem wszystkich czynów wskazanych w zawiadomieniu H. F., w tym czynów z art. 299 § 1 k.k., art. 272 k.k., art. 54 § 1 k.k.s. i art. 57 § 1 k.k.s. dotyczących SM (...) i czynów z art. 299 § 1 k.k., art. 272 k.k., art. 54 § 1 k.k.s. i art. 57 § 1 k.k.s. dotyczących SM (...) oraz jego stosownego zawiadomienia o biegu spraw.

Polecenie to w rzeczywistości zostało wykonane.

Jak wynika z pisma przewodniego Prokuratury (...) we W. z dnia 10 kwietnia 2024 r. i dołączonej kopii akt (...), w dniu 03 lutego 2021 roku nastąpiło wyłączenie stosownych materiałów z postępowania sygn. (...) i zarejestrowanie postępowania pod sygn. (...). Śledztwo zostało wszczęte w dniu 11 lutego 2021 roku, o czym H. F. został powiadomiony (data odbioru korespondencji 01.03.2021r. - k. 169 akt). Natomiast zwłoka w wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania i wszczęciu śledztwa jak wyżej, wynikała z faktu czasowego braku akt głównych sygn. (...) z uwagi na rozpoznawanie przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu zażaleń i innych skarg na przewlekłość postępowania złożonych przez H. F. (sygn. III Kp 33/22, IV S 41/20, IV S 54/20, IV S 49/20).

Postępowanie sygn. (...) zostało umorzone postanowieniem z dnia 07 czerwca 2021 roku. Zarządzeniem z dnia 01 września 2021 roku odmówiono przyjęcia zażalenia H. F. na postanowienie o umorzeniu postępowania w pkt 1 do 3, gdyż zostało złożone przez osobę nieuprawnioną. W wyniku zażalenia H. F. na zarządzenie z dnia 01.09.2021 r. o odmowie przyjęcia zażalenia, sprawa została skierowana w dniu 14.12.2021 r. celem rozpoznania do Sądu. Ostatecznie postanowieniem Sądu Okręgowego - III Wydział Karny we W. sygn. III Kp 33/22 z dnia 02 lutego 2022 roku zażalenie H. F. nie zostało uwzględnione i zarządzenie z dnia 01.09.2021r. utrzymano w mocy. Na skutek tego postanowienie z dnia 7 czerwca 2021 r. sygn. (...) o umorzeniu postępowania stało się prawomocne.

Z kolei w sprawie PR 4 DS. 231.2021 na podstawie zawiadomienia H. F. z dnia 30.12.2020 roku Prokuratura (...) W. wydała w dniu 05 lutego 2021 roku postanowienie o wszczęciu śledztwa w sprawie wzięcia udziału przez Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w zorganizowanej grupie przestępczej mającym na celu popełnienie przestępstwa w związku z niewłaściwej realizacji w okresie od lipca 2013 roku do grudnia 2014 roku z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i pozornym wykonaniem tej powinności oraz przewłaszczeniem praw majątkowych członków spółdzielni związanych z gospodarowaniem odpadami na rzecz Spółdzielni oraz inne przestępcze postępowanie w związku z gospodarowaniem odpadami przez Spółdzielnie oraz zarząd (...) Sp. z o.o., tj. o czyn z art. 258 § 1 k.k. i inne.

H. F. został powiadomiony o wszczęciu śledztwa (data odbioru korespondencji 01.03.2021r. - k. 564 akt). W poczet tego śledztwa włączono kopie za zgodność dokumentacji z prawomocnie umorzonym śledztwem sygn. (...) w sprawie nieprawidłowości w funkcjonowaniu Rad Nadzorczych i Zarządów Spółdzielni Mieszkaniowych (...) i (...), gdzie w sytuacji nadużycia udzielonych im uprawnień wyrządzona miała zostać znaczna szkoda majątkowa wskazanych spółdzielni, poprzez wypłatę niezasadnych wynagrodzeń w okresie lat 2007 - 2016 oraz w okresie od lipca 2013 roku do grudnia 2014 roku z tytułu niewłaściwej realizacji opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tj. o czyn z art. 296 § 1 k.k. W postępowaniu sygn. (...) H. F. także składał skargę na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. i skarga ta została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego - IV Wydział Karny Odwoławczy we Wrocławiu sygn. IV S 49/20 z dnia 28.01.2021 r.

Postępowanie w sprawie o sygn. (...) zostało umorzone postanowieniem Zastępcy Prokuratora (...) z dnia 18 czerwca 2021 roku. H. F. złożył zażalenie na to postanowienie. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej - II Wydział Karny we W. z dnia 13.01.2022 r., sygn. II Kp 985/21, zażalenie na umorzenie postępowania nie zostało uwzględnione. Także Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej - II Wydział Karny we W. postanowieniem z dnia 01.06.2022r. sygn. II Kp 222/22, nie uwzględnił zażalenia H. F. na zarządzenie prokuratora o odmowie przyjęcia zażalenia co do pozostałych punktów postanowienia, w których H. F. nie był stroną. Na skutek wskazanych postanowień Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej postanowienie Zastępcy Prokuratora (...) z dnia 18 czerwca 2021 roku sygn. (...) o umorzeniu śledztwa stało się prawomocne.

Tym samym na chwilę złożenia przez H. F. obecnych skarg na przewlekłość postępowania w obu sprawach, postępowania przygotowawcze w tych sprawach były już prawomocnie zakończone.

Skoro więc w przedmiotowych sprawach postępowanie przygotowawcze zostało już prawomocnie zakończone, to H. F. nie przysługuje skarga, o której mowa w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1725).

W konsekwencji w oparciu o tę ustawę skarżący nie może dochodzić swoich roszczeń.

Dlatego stwierdzając niedopuszczalność z mocy prawa wniesionych przez H. F. skarg – na podstawie przywołanych w części rozstrzygającej przepisów prawa – Sąd Apelacyjny pozostawił je bez rozpoznania.

Wobec pozostawienia skargi bez rozpoznania jako niedopuszczalnej z mocy prawa należało zwrócić H. F. opłatę wniesioną od złożonej skargi. Co prawda, przepisy nie przewidują w tym przypadku wprost zwrotu opłaty, ale odpowiednie zastosowanie powinien mieć tutaj przepis art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, zgodnie z którym odrzucając skargę sąd z urzędu zwraca uiszczonej od niej opłatę.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Bogusław Tocicki Artur Tomaszewski Maciej Skórniak